

Azərbaycan 2024-cü il oktyabrın sonlarında Kazanda keçiriləcək BRICS Beynəlxalq Təşkilatının sammitinə dəvət olunub. Ümumi tarixə və mədəniyyətə malik olan qardaş ölkənin Prezidenti cənab İlham Əliyevi Tataristan paytaxtında xüsusi qonaqpərvərliklə gözləyəcəklər, çünki tataristanlılarla azərbaycanlıları ortaq türk kökləri, eyni dini dəyərlər və sıx ticari-iqtisadi əlaqələr birləşdirir.

Ümumi köklər və ortaq gələcək

Azərbaycan nümayəndə heyətini Kazanda BRICS sammitində gözləyirlər

"Bakı üçün yaxşı əlamətlər"

Cənab İlham Əliyevin Kazanda BRICS sammitinə rəsmi dəvət alması dövlət başçısının 2024-cü il avqustun 19-da Bakıda Rusiya Prezidenti Vladimir Putinlə danışıqlardan sonra məlum olub. "Oktyabr ayında İlham Heydər oğlunu ... Kazanda BRICS sammiti çərçivəsində keçiriləcək "outreach" formatında görüşdə görməkdən məmnun olacağıq", - deyə danışıqların yekununda cənab Vladimir Putin jurnalistlərə bildirmişdi.

Azərbaycanın BRICS-ə üzvlük üçün müraciətinin Kazanda keçiriləcək sammitdə müzakirə edilə biləcəyini Rusiya Federasiya Şurasının Beynəlxalq İşlər Komitəsinin sədrinin birinci müavini Vladimir Cabarov açıqlamışdı. Bu bərdə o, öz teleqram kanalında yazmışdı. "Azərbaycan demək olar ki, birləşən bütün ölkələri ilə məhsuldar əməkdaşlıq qurub. Rusiya, Çin, Braziliya, Hindistan, Cənubi Afrika Respublikası, həmçinin BRICS-in yeni iştirakçıları, o cümlədən Misir və Efiopiya Azərbaycanın tərəfdəşlərində. 2022-ci ildə ölkəmiz və Azərbaycan müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyətinə dair bəyannamə imzaladı. Sadalanan bütün bu ilkin şərtlər Bakı üçün yaxşı əlamətlərdir. İstisna olunmur ki, 2024-cü ilin oktyabrında Kazanda keçiriləcək BRICS sammitində Azərbaycanın müraciəti müzakirə olunsun və onun birləşən üzvlüyü ilə bağlı qərar qəbul edilsin", - komitə sədrinin birinci müavini bildirmişdi.

Azərbaycanın BRICS-ə üzvlük müraciətini şərh edərkən Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Sergey Ryabkov qeyd etmişdi ki, Moskvada bu qərardan səmimi şəkildə məmnundurlar. "Biz Azərbaycanın müraciətini dəstəkləyirik. Düşünürük ki, bu, güclü bir namizəddir və

BRICS-ə üzv olmaqla, şübhəsiz ki, əlavə dinamika və unikalıq, o cümlədən bir çox gündəmdə olan məsələlər üzərində eyni anda və konstruktiv formada işləmək təcrübəsi gətirəcək ki, bu da BRICS-ə çox xas olan bir cəhətdir", - deyə Sergey Ryabkov "TASS" agentliyinə müsahibəsində bildirmişdi.

Məlumat üçün qeyd edək ki, BRICS ölkələri arasında dövlətlərarası birlik 2006-cı ildə Braziliya, Rusiya, Hindistan və Çin tərəfindən təsis olub. 2011-ci ildə Cənubi Afrika təşkilata qoşulub, 2024-cü il yanvarın 1-də isə Misir, İran, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Saudiyyə Ərəbistanı və Efiopiya qrupun tamhüquqlu üzvünə çevrilib.

"Bu səfərləri xoş hisslərlə xatırlayıram"

Şübhəsiz ki, cənab İlham Əliyevi Kazanda yalnız BRICS sammitinin iştirakçısı kimi deyil, həm də Azərbaycanla Tataristan arasında ticari-iqtisadi və humanitar əlaqələrin möhkəmləndirilməsi üçün çox iş görmüş əziz qonaq kimi gözləyirlər.

Dövlət başçısı kimi İlham Heydər oğlu ilk dəfə Tataristana 2005-ci ilin avqustunda, Kazanın 1000 illik yubileyinin qeyd edildiyi günlərdə səfər etmişdi. O zaman respublikanın paytaxtında Müstəqil Dövlətlər Birliyinə üzv dövlətlərin başçılarının sammiti keçirilirdi. Sonradan Azərbaycan Prezidenti 2011-ci ilin iyununda Rusiya və Ermənistan prezidentlərinin iştirakı ilə keçirilən üçtərəfli görüşdə iştirak etmək üçün Kazana gəlmişdi.

İlham Heydər oğlunun sözlərinə görə, hər iki səfər onda yaxşı təəssüratlar yaradıb. "Mən Tataristanda iki dəfə olmuşam. Bu səfərləri xoş hisslərlə xatırlayıram", - deyə Azərbaycan Prezidenti 2022-ci ilin noyabrında Tataristan Respublikasının Rəisi Rüstəm Minnixonovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini Bakıda salamlayarkən bildirmişdi.

Rəsmi iş görüşləri zamanı "KAMAZ" və "Gəncə avtomobil zavodu" arasında yük avtomobillərinin istehsalı və servis mərkəzləri şəbəkəsinin inkişafı üzrə birgə layihə də daxil olmaqla geniş mövzular müzakirə olundu. Bu obyektlərdən birini - "Auto Leasing Azerbaijan" yük avtomobillərinin təmiri mərkəzinin 2023-cü ilin iyununda Azərbaycanın Cəbrayıl rayonunda "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" sənaye parkında tentənəli şəkildə açılışı oldu. Açılış mərasimində Tataristanın

Rəisi və Azərbaycan Prezidenti iştirak etdilər. İlham Heydər oğlu qeyd etmişdir ki, servis mərkəzinə tələbat çox yüksək olacaq, çünki rayonda yüzlərlə yük maşını və xüsusi texnikanın cəlb olunduğu genişmiqyaslı tikinti işləri aparılır.

Tataristan nümayəndə heyətinin qonaqpərvər Azərbaycan torpağında olduğu günlərdə yalnız iqtisadi əlaqələrin inkişafı müzakirə olunmayıb. Servis mərkəzinin açılışından sonrakı gün Bakıda Dənizkənarı Milli Parkın ərazisində ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyinə həsr edilmiş milli tatar bayramı "Sabantuy" keçirilmişdi.

Bayram çərçivəsində Tataristanın milli və mədəni dəyərlərinə həsr olunmuş tematik meydançalar təşkil olunmuş, tatar güləşi, torbada qaçış, idman daşlarının qaldırılması kimi xalq oyunları və ustad dərsləri keçirilmişdi.

Elmi əlaqələr və mədəniyyətlər dialoqu

lanıb. 2022-ci ilin dekabrında Bakıdakı Rus evində keçirilən "Rusiya və Azərbaycan mədəniyyət xadimlərinin dialoqu. 30 illik uğurlu əməkdaşlıq" plenar iclası çərçivəsində kino sahəsində Azərbaycan-Rusiya əməkdaşlığına həsr olunmuş dəyirmi masa keçirilib, bu tədbirdə Kazan Dövlət Mədəniyyət İnstitutunun rektoru Roza Əhmədovaya çıxış edib.

Tataristan Respublikası Hökumətinin "Alqarış" Qrant Proqramının həyata keçirilməsi çərçivəsində 2022-ci ildə Kazan Dövlət Aqrar Universitetinin müəllimlərinin Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetində "Meyvə-tərəvəz bitkilərinin yetişdirilməsi" istiqaməti üzrə təcrübə proqramı keçirilib.

Mədəniyyət sahəsinə gəlincə, Azərbaycan və Tataristan mədəniyyət nazirlikləri arasında da əməkdaşlıq sazişi mövcuddur. Bu sənəd 1997-ci ilin avqustunda imzalanıb. Qardaş respublikalar arasında mədəni mübadilə çox zəngindir. Məsələn, 2021-ci ilin fevralında Bakıdakı Rusiya İnformasiya və Mədəniyyət Mərkəzində Tatar Gəncləri Mərkəzi "Яшьлек" tərəfindən Musa Cəlilin yaradıcılıq gənci təşkil edilib, mart ayında isə orada "Tuqaq tel" Tatar Mədəniyyəti Səmiyyətinin "Эниемнен жылы коңары" ("Anamın isti qucağı") mövzusunda onlayn konfrans keçirilib.

2021-ci ilin iyununda XVII Kazan Beynəlxalq Müsəlman Kinosu Festivalı çərçivəsində Azərbaycanın iştirakçıları film nümayiş etdirilib.

2022-ci ilin may ayında Nazip Jiqanov adına Kazan Dövlət Konservatoriyası və U.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyası tərəfindən "Türk musiqisi müasir dünyada" mövzusunda onlayn dəyirmi masa keçirilib.

Həmin ilin iyununda Tataristanın nümayəndə heyəti Azərbaycanın Quba rayonunun Qəçrəş kəndində "Sabantuy" xalq bayramında iştirak edib. Noyabr ayında isə qardaş respublikada Qabdulla Kariyev adına Kazan Tatar Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrının "Leyli və Məcnun" tamaşası ilə qastrolları keçirilib. Həmin ilin günlərində Azərbaycanada "Biz düz yola yönəlt" adlı fotolayihə təşkil edilib və "İbn Fədlan" adlı sənədli-bədii film nümayiş etdirilib.

İdman arenasında dostluq

Tataristan və Azərbaycan tərəfindən idman və gənclər siyasəti sahəsində əlaqələr fəal inkişaf etdirilib. Volqa və Kama sahillərindən olan idmançılar Rusiya yığma komandasının tərkibində beynəlxalq, ümum-Rusiya və regional yarışların, eləcə də hazırlıq tədbirlərinin vahid təqvim planına uyğun olaraq Azərbaycanda keçirilən yarış və təlim-məşq toplanışlarında

iştirak edirlər.

2021-ci ilin nəticələrinə görə, Beynəlxalq Koreş Federasiyası Dünya Etnoidman Konfederasiyasının (WEC) "Ənənəvi idman növləri üzrə ən yaxşı təşkilat" əsas nominasiyasında qalib olmuşdu. V Beynəlxalq "Etnoidman - ənənəvi idman növlərinin dirçəlişi" forumu 2022-ci ilin martında Bakıda keçirilmişdi.

Azərbaycan Respublikasının güləşçiləri, fəal şəkildə kəmərləşmə və koreş federasiyaları tərəfindən keçirilən yarışlarda iştirak edirlər.

2024-cü ilin iyun ayında Kazanda keçirilən BRICS ölkələrinin Oyunlarında Azərbaycan 11 idman növü üzrə 97 idmançı ilə təmsil olunurdu. BRICS ölkələrinin Oyunlarında Azərbaycan idmançıları 34 medal qazanıblar, onlardan 4-ü qızıl, 9-u gümüş və 21-i isə bürünc medal idi. Azərbaycan oyunlarının səkkiz növündə medala layiq görülməklə, medal sayına görə ümumi komanda hesabında 7-ci yeri tutmuşdu.

Tataristan və Azərbaycan turizm sahəsində də fəal əməkdaşlıq edir. 2023-cü ilin aprelində Bakıda 15 ölkədən aparıcı turizm sənayesi ekspertlərini bir araya gətirən "Səyahət və turizm" adlı beynəlxalq turizm sərgisi keçirilib. Tataristanın paytaxtı Kazan Azərbaycanın aparıcı turizm operatorlarına öz turizm potensialını nümayiş etdirib. Tədbirdə Tataristanın Azərbaycandakı Daimi Nümayəndəsinin müavini İsmayıl Akmeev iştirak edib. Sərginin işində ziyarətçilər Kazan mədəniyyəti ilə tanış olub, milli şirniyyatlar - çak-çak və boursak dadıblar.

Aleksey UQAROV,
"Respublika Tatarstan"
qəzetinin baş redaktoru.

